

MEMÒRIA HISTÒRICA Inclou documents originals i objectes del fons del Comebe i es pot visitar fins al 25 de novembre al Museu de les Terres de l'Ebre

Oberta a Amposta una exposició sobre el paper de les Brigades Internacionals a la Batalla de l'Ebre

Amposta Redacció

Este dijous, després del tancament d'esta edició, tenia previst obrir a la sala d'exposicions del Museu de les Terres de l'Ebre la mostra *L'Ebre. Darrer escenari de les Brigades Internacionals*, que es podrà visitar fins al 25 de novembre. Ha estat comissariada per la Dra. M. Lourdes Prades Artigas del CRAI de la Universitat de Barcelona i, a més dels texts i fotografies organitzats en vuit àmbits, s'hi presenten nombrosos documents originals de la col·lecció Julio Allepuz de la Sènia i objectes del fons del Comebe.

Entre 1936 i 1939, i també durant els anys posteriors, la guerra espanyola es va convertir en el símbol de la lluita contra el feixisme i l'única esperança de poder dur a terme una veritable revolució social. Va ser considerada per a molts com l'última gran causa, el

darrer conflicte en el qual es va lluitar per uns ideals, fet perfectament escenificat per la presència a Espanya de milers de brigadistes arribats voluntàriament d'arreu del món per a lluitar al costat del govern legítim de la República. Això va suposar la creació d'un exèrcit internacional, integrat per més de 35.000 homes i dones de més de 53 nacionalitats.

L'exposició recull la petjada d'estes Brigades Internacionals a la Batalla de l'Ebre, en què les grans protagonistes van ser la XIII, la XIV i la XV, tot i que també hi participaren l'XI i la XII, encara que tingueren una incidència menor. La bibliografia xifra entre 3.000 i 3.500 els voluntaris que van prendre part en la Batalla de l'Ebre, entre els quals n'hi havia molts d'estrangers però també molts de catalans i d'espanyols, enquadrats a les Brigades. Per als brigadistes, amb la retirada dels voluntaris internacio-

nals per part del govern de Negrín, la batalla s'acabarà el dia 23 de setembre de 1938.

A partir d'esta data, la majoria es van concentrar al Baix Priorat. Entre el 16 i el 17 d'octubre, prop de l'estació de tren de Pradell, a la Torre de Fontaubella, va tenir lloc una desfílada dels brigadistes. Va ser en este acte que el president del Govern de la República va prometre la nacionalitat espanyola a tots els brigadistes que havien participat en la guerra, promesa que no es va complir fins més de 50 anys més tard. A principis de 1939, els brigadistes originaris de països democràtics van poder ser repatriats immediatament. En canvi més de 5.000 alemanys, polonesos i iugoslaus, entre d'altres, van estar retinguts a la frontera. Molts d'ells van decidir retornar al front i continuar lluitant per la República fins al final de la guerra enquadrats en l'exèrcit regular.